

2015-06-17

Justerad 2015-08-27

Utredningsbehov regional samverkan inom kultur och idrott i Stockholms län

Frågeställare

Initiativtagare till utredningen är *Föreningen Storstockholms Kultur- och Fritidschefer* (FSKF). FSKF är en regional samverkansorganisation inom kultur, idrott och fritid som samverkar effektivt kring regelbundet återkommande verksamhetsanpassade utbildningar och kurser, kontinuerligt kunskapsutbyte i vardagen, studieresor samt strategiska seminarier och konferenser. FSKF utvecklas nu både inom kultur- och idrottsområdet till en organisation som bygger faktisk samverkan i vardagen.

Kulturförvaltningen vid Stockholms Läns Landsting deltar också i den gemensamma strävan till utvecklat regionalt samarbete inom kulturområdet. Stockholms läns landsting har som mål att främja ett fritt och tillgängligt kulturliv av hög kvalitet genom stöd till kulturliv, folkbildning och föreningsliv. En ambition är att bidra till ett ökat samarbete över kommungränser i länet. En prioriterad målgrupp är barn och unga och viktiga målområden för nämnden är demokrati, jämställdhet, jämlikhet samt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Inför den nya regionala utvecklingsplanen har Stockholms läns landsting i uppdrag att ta fram en regional kulturstrategi.

Varför samverkan?

Samverkan fungerar utmärkt inom andra områden, till exempel kollektivtrafik och skola.

Vi vill nå mer resultat till samma eller till och med lägre kostnad – vi kommer inte att ha råd att möta behoven om vi inte samverkar.

Länets invånare känner inga gränser. Många av länets invånare i de mest aktiva åldrarna rör sig dagligen eller flera gånger i veckan över ett antal kommungränser och har ofta sina nätverk inom ett ganska stort geografiskt område.

Vi tror att det är bättre både för resursutnyttjandet och för länets befolkning att kunna erbjuda ett ännu bättre verksamhetsutbud i länet genom regional samverkan.

Bakgrund

Stockholmsregionen är just nu en av världens snabbast växande regioner. Det är en attraktiv region dit många flyttar, både från Sverige och från världen i övrigt. Stockholms län har en

nettobefolkningsökning om ca 200 personer om dagen, varav ungefär hälften kommer inflyttande. Den andra hälften föds här.

I en sådan region är utveckling av kultur, idrott och fritid oerhört viktigt vid sidan av fler bostäder, utökad infrastruktur och skola, vård och omsorg. Vi ser en enorm potential i att kunna utvecklas i samverkan inom regionen och därmed göra vår Storstockholm ännu mer konkurrenskraftigt och attraktivt för de som bor här, för de som flyttar hit och för de som besöker oss.

En stor utmaning är att tillgodose den ökade efterfrågan för verksamhet för barn och ungdom. En växande befolkning i länet kommer att förvänta sig ett minst lika stort utbud av möjligheter till kultur- och fritidsaktiviteter per capita som idag. För att möta de behoven vill vi samverka mellan länets kommuner eftersom avstånden mellan många av länets kommuner är korta och eftersom befolkningen i stor utsträckning redan ofta rör sig över kommungränser.

Några exempel på regionalt bruk av större anläggningar som redan finns idag:

Regionalt bruk inom idrottsområdet

De större arenorna Friends och Tele2 i Solna och Stockholm, Eriksdalshallen, Eriksdalsbadet, de flesta skidbackar, motoranläggningar, några skytteanläggningar, flygsportanläggningar samt anläggningar för smalare sporter som rodel, baseball, amerikansk fotboll, rugby med mera. En friidrottshall byggs just nu i Sollentuna som kommer att användas regionalt.

Regionalt bruk inom kulturområdet

Inom kulturområdet är det många kulturinstitutioner i Stockholm som besöks och används av invånare från hela regionen, till exempel Kulturhuset Stadsteatern, Stadsmuseet, Liljevalchs, Medeltidsmuseet och även Stockholms Kulturskola. Det finns också många besöksmål i länet som har tydligt regional eller till och med nationellt upptag: Gamla Sigtuna, Drottningholms slott, Tyresö Slott etc.

Vi arbetar för närvarande också för en gemensam utveckling av digitalt bibliotek och ett gemensamt länsövergripande lånekort.

FSKF har mycket goda förutsättningar för att realisera konstruktiv och effektiv samverkan i större skala, särskilt om organisationen får stöd av Kommunförbundet Stockholms Län som en regional politisk aktör.

forts.

Kulturskola

I dagsläget har i princip endast kommunernas egna medborgare tillgång till det utbud som kommunens kulturskola erbjuder. Stora förändringar vad gäller valfrihet inom olika verksamheter för barn och ungdomar har ägt rum, såväl inom grund- och gymnasieskolan som på fritiden. Det har inneburit nya möjligheter, och barn och ungdomar är vana att röra sig över kommungränserna. Ett regionalt samarbete bör kunna utvecklas mellan flera eller alla kommuner inom Stockholms län i syfte att kunna erbjuda länets barn och ungdomar en kulturskola med både större bredd och bättre spets. Ingen kommun – inte ens Stockholms stad – kan bygga upp ett utbud som ger alla de möjligheter som vi önskar att en kulturskola bör kunna erbjuda barn och ungdomar.

Syfte

Utredningen ska redovisa möjligheter till att kunna erbjuda barn och unga ett bredare och bättre utbud av aktiviteter inom de tre prioriterade målområdena nedan, genom utökade samarbeten över kommungränserna.

Målområden inom kulturskola

1. Orkesterverksamhet av hög kvalitet

Ingen kommun kan idag ha en avancerad orkester utan att elever kommer från flera kommuner. Vi har ett stort ansvar att bygga kompetens och intresse bland ungdomar som sen kan gå vidare på avancerad och till och med professionell nivå. Vi måste bygga upp ett system där enstaka begåvade elever kan få plats i mer avancerade orkestrar med brett upptagningsområde (till exempel i Stockholms ungdomssymfoniorkester SUSO), men där hemkommunen betalar den del av kostnaden som inte täcks av avgiften.

2. Enstaka smala ämnen

Till exempel nycirkus, film, studioproduktion eller vissa instrumentslag som oboe, fagott eller olika instrument från andra kulturer med mera. Alla kommuner kan inte erbjuda alla ämnen, men några skulle kunna göra det och även erbjuda kurser till andra kommuners barn och ungdomar mot att hemkommunen betalar den del av kostnaden som inte täcks av avgiften.

3. Verksamhet för barn och ungdomar med omfattande funktionsnedsättningar

Verksamhet för de som inte kan delta i den ordinarie verksamheten. Idag finns ett resurscentrum i Stockholms stad men det skulle behövas ytterligare centra i söderort och norrort/västerort. Även här bör hemkommunen stå för kostnaden – det som inte täcks av avgiften.

Utredningsbehov kulturskola

1. att utreda hur behoven inom de tre målområdena ovan ser ut
2. att hitta kommuner som är intresserade av att delta i ett första skede
3. att hitta en finansieringsmodell som möjliggör för kommunerna att ha kvar sina egna avgifter (avgifterna inom länet varierar stort).

Frågeställningar

De frågeställningar som presenteras nedan *skall* besvaras inom ramen för uppdraget:

1. Hur ser det samlade utbudet ut inom ramen för den kommunala kulturskoleverksamheten i Storstockholms 26 kommuner, dvs. vilka olika aktiviteter erbjuds till målgruppen barn och ungdomar (t.o.m 18 år) läsåret 2014/2015? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun och åldersgrupp)
2. Hur många barn och ungdomar (t.o.m. 18 år) deltog i de olika verksamheter som bedrevs inom ramen för kulturskolans verksamhet under läsåret 2014/2015? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun, aktivitet samt per åldersgrupp och kön där det är möjligt)
3. Kartläggning av de olika kommunernas utbud av kulturskoleverksamhet för barn och ungdomar med omfattande funktionsnedsättningar läsåret 2014/2015 (Resultat ska redovisas per kommun)
4. Hur många barn och ungdomar deltog under läsåret 2014/2015 i kulturskoleverksamhet i annan kommun än i hemkommunen? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun, aktivitet samt per hemkommun/mottagande kommun, åldersgrupp och kön där det är möjligt)
5. Vilka ersättningsnivåer/taxor gäller och tillämpas för att ta emot elever från andra kommuner hos Storstockholms 26 kommuner läsåret 2014/2015? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun)

I uppdraget ingår

- Att utreda kommunernas styrning av kulturskolans verksamhet och vilka regelverk, policys och administrativa riktlinjer som gäller för att ta emot elever från andra kommuner.
- Att med stöd av andra utredningar och jämförelser presentera en kartläggning av elevernas rörlighet mellan kommunerna samt hur till exempel gymnasieskolan och grundskolan hanterar ekonomin som är kopplad till detta.
- Att utreda vilka politiska beslut som krävs och vilka eventuella hinder som finns.
- Hänsyn ska också tas till den nationella utredningen om Kulturskolan som nu görs på uppdrag av Kulturdepartementet.

Tidplan

Utredningen görs under september och oktober 2015 och ska presenteras för KSL:s förbundsstyrelse i december 2015.

Idrott

Förändrad markanvändning gör det svårt att i många kommuner hitta lämpliga ytor för idrottsanläggningar. Samtidigt är behovet av hög tillgänglighet stort. Idrotter som attraherar färre, anläggningar för vuxna och evenemang måste dock ibland lokaliseras längre ifrån bostadsområdena.

En växande befolkning i länet kommer att förvänta sig ett minst lika stort utbud av möjligheter till kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter per capita som idag. För att möta de behoven vill vi samverka mellan länets kommuner eftersom avstånden mellan kommunerna ofta är korta och eftersom befolkningen i stor utsträckning redan ofta rör sig över kommungränser.

Stockholms Stad har räknat ut att nyinvesteringsbehoven bara inom idrotten i kommunen uppgår till cirka 3 300 Mnr fram till år 2030 för att kunna upprätthålla nuvarande servicenivå för barn och ungdom. Liknande beräkningar har gjorts i andra kommuner i länet och det samlade investeringsbehovet inom fritid och idrott i länets kommuner uppgår antagligen till så mycket som 7 000 Mnr.

Syfte

Utredningen ska redovisa möjligheter till att kunna erbjuda barn och unga ett bredare och bättre utbud av aktiviteter inom de tre prioriterade målområdena nedan, genom utökade samarbeten över kommungränserna.

Målområden inom idrott

I arbetet med att utveckla regional idrottssamverkan prioriterar vi i första hand anläggningsutveckling i följande fall:

1. Anläggningar för mindre/smälare och ytkrävande idrotter

Som till exempel motorsport, bob & rodel, boule, flygsport, judo, kanot, klättring, rodd, simhopp, skidskytte, skytte och squash. *Anmärkning: För 30 av 69 idrotter som finns representerade i Stockholms Idrottsförbunds saknas uttalade planer för anläggningsutveckling, t ex flygsporter*

2. Satsningar på idrott för personer med funktionsnedsättningar

Kontakt:
fskf
c/o Kulturförvaltning
att. Berit Svedberg
Box 8100
163 08 SPÅNGA

Organisationsnummer:
812000-2855

www.fskf.nu

Eftersom antalet i målgruppen i varje kommun är begränsad behövs ett samarbete mellan kommunerna för att den enskilde individen ska kunna delta i olika aktiviteter och föreningslivet ska kunna erbjuda en bredd av olika aktiviteter med anpassade anläggningar.

3. Publika arenor med specifika tävlingskrav

Till exempel bandy, basket, fotboll, friidrott, gymnastik, handboll, innebandy, ishockey, simning, speedway och tennis

men

Respektive kommun ska fortsatt ha ansvar för det breda anläggningsbehovet för sådan aktivitet/idrott som ska kunna bedrivas i vardagen nära hemmet och för aktivitetsytor som riktar sig till yngre barn.

Utredningsbehov idrott

1. Utreda och kartlägga taxor, regler och bidragsformer inom idrotten i Stockholms län

De nuvarande reglerna för bidragsgivning och fördelning av tider skiljer sig mellan kommunerna. Det handlar inte bara om nivåer utan också om synsätt avseende säsong och icke säsong, tävlingsverksamhet och principer kring hur fördelning ska ske. Ett total harmonisering är förmodligen svårt att uppnå. Dock borde man sträva efter att finna en del gemensamma principer. Likaså skiljer regelverket sig i hur man hanterar aktiva som finns i föreningar i den egna kommunen men som är bosatta i annan kommun. Här borde gemensamma regler finnas. Inom FSKF har ett arbete startats i syfte sammanställa de olika reglerna och bidragen för att sedan aktualisera förbättrad samordning. Om detta ska bli verklighet krävs dock ett politiskt mandat.

Frågeställningar

De frågeställningar som presenteras nedan **skall** besvaras inom ramen för uppdraget:

1. Hur många barn och ungdomar (t.o.m. 18 år) fanns inom olika sporter år 2014? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun, sport och om möjligt uppdelat på kön)
2. Hur många barn och ungdomar (t.o.m. 18 år) med funktionsnedsättningar var idrottsutövare år 2014? (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun, sport och om möjligt uppdelat på kön)
3. Kartläggning av hur många idrottsanläggningar som är anpassade för personer med omfattande funktionsnedsättningar i länet år 2014. (Resultat ska redovisas per kommun och typ av anläggning)

4. Kartlägga vilka planer som finns för tävlingsanpassade idrottsanläggningar fram till år 2020. Här avses anläggningar med större publikkapacitet och speciella krav på underlag, belysning m.m. (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun och typ av arena).
5. Kartlägga taxor, regler och bidragsformer avseende idrott bland kommunerna i Stockholms län år 2014. I kartläggningen ingår vilka regler som gäller när idrottsdeltagare från andra kommuner ska delta i verksamheten. (Resultatet ska redovisas fördelat per kommun).

I uppdraget ingår

- Att utreda kommunernas prioriteringar när det gäller taxor och bidrag och vilka regler som gäller när idrottsdeltagare från andra kommuner ska delta i verksamheten.
- Att med stöd av andra utredningar och jämförelser presentera en kartläggning av elevernas rörlighet mellan kommunerna.
- Att utreda vilka politiska beslut som krävs och vilka eventuella hinder som finns

Tidplan

Utredningen görs under september och oktober 2015 och ska presenteras för KSL:s förbundsstyrelse i december 2015.

Möjliga källor

För att besvara dessa frågeställningar behöver leverantören använda sig av fler olika källor. Den primära källan för information kommer troligen vara direkt kontakt med de 26 kommunerna. I Stockholmsregionen finns det sen flera år ett utvecklat samarbete mellan de 26 kommunernas tjänstemän med ansvar för och kultur och fritidsområdet. Regionalt utbyte sker inom ramen för Föreningen Storstockholms kultur och fritidschefer (FSFK). Föreningen kommer att bistå utredningsuppdraget genom att tillgängliggöra information och underlag samt att vara bollplank.

Stockholm 2015-06-15

Berit Svedberg, kulturdirektör i Stockholm och sekreterare i FSKF

Eva Bergquist, förvaltningschef för Kulturförvaltningen i Stockholms Läns Landsting

Olof Öhman, idrottsdirektör i Stockholm och vice ordförande i FSKF

Torbjörn Neiman, kultur- och fritidsdirektör i Järfälla och ordförande i FSKF

Kontakt:

fskf
c/o Kulturförvaltning
att. Berit Svedberg
Box 8100
163 08 SPÅNGA

Organisationsnummer:

812000-2855

www.fskf.nu